



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce  
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte  
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi  
coadiutoris**

**Juan <de la Cruz>**

**Coloniæ Agrippinæ, 1639**

§. 2. Versus sensus prædictarum locutionum multipliciter declaratur

**urn:nbn:de:hbz:466:1-37873**

B.  
Joannis  
à Cruce

Opera  
Mystica  
NVI  
128

doctrinam aliquo modo suffragari erroribus Illuminatorum potentiarum omnimodam suspensionem, & omnium actuum carentiam, vitiosamque proinde otiositatem in contemplatione statuentes, imò potius errores hos evidenter excludere, & damnare in eisdem locis in quibus orium, & quietem contemplationis statuit. Unde hæcenus dumtaxat possent prædicti Illuminati Mystici nostri Doctores aliquo testimonio in suorum errorum patrocinium adducere, quatenus eo modo quo scripturæ testimonijs malè citatis abutuntur, possunt etiam eius testimonijs abuti, captando, scilicet, aliqua verba hinc inde diuisa, & ab antecedentibus, & subsequenibus separata, nullaque significationis, sed soni dumtaxat verbalis ratione habita, quod hereticorum ingenium, & morem esse in referendis, tam Scripturis sacris, quam alijs testimonijs Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum, supra in prima parte huius Elucidationis capite tertio, fuisse ostendimus, & idè ex huiusmodi hæreticorum abusu nihil amplius contra hanc doctrinam, quam contra Scripturam sacram, Sanctorumque Patrum libros argui potest.

Cum igitur ostensum sit, nullatenus Mysticum nostrum Doctorem in prædictis locutionibus favere erroribus iam relatis Illuminatorum, sed potius illis aduersari, atque adèd in longe diuerso sensu orium, quietem, somnum, annihilationem, silentium, obliuionem, operationem cessationem, seu suspensionem, passivum se habendi modum, simileque locutiones protulisse, superest modo, ut ex eiusdem doctrina verum hunc, ac legitimum earum sensum declaremus, Sanctorumque Patrum, ac illustrium Doctorum auctoritate muniamus.

§. II.

*Verus sensus prædictarum locutionum multipliciter declaratur.*

12. **E**Xmultiplici itaque causa merito Mysticus noster Doctor, & alij Sancti Patres, & Doctores Catholici (quorum testimonia infra referemus) asserunt in hac actuali contemplatione operationes potentiarum cessare, atque adèd dari iuncionem, somnum, silentium, rerum obliuionem, quietem, spiritus annihilationem, à proprio utriusque operandi modo, ac tandem animam tunc passivè se habere. Primito scilicet, quia tunc intellectus, & voluntas non operantur modo sibi connaturali, nequè medijs actibus discursivis, & imaginibus rerum corporearum, nec ex propria veluti industria, arte, & inquisitione, sed supernaturali modo, & spiritali Spiritus Sancti motione respectu cuius passivè se habent, cum eam recipiunt. Quem sensum evidenter expressit Mysticus noster Doctor in testimonijs iam citatis, & alijs similibus in quibus dum asserit potentias non operari, sæpè addit particulam illam: *De suo, vel tanquam suum, vel de sua industria.* subiungitque operari, modo diuino, quod verissimum esse dubitari non potest, & hanc causam sufficientem esse ad hoc, ut prædictæ locutiones proferantur, docent præter Sanctos Patres, quorum testimonia infra referemus) plures alij Doctores, qui hac de causa eas locutiones approbant. Unde citatus Antistes Frater Bartholomæus à Martyribus 2. parte compendij cap. 17, §. 2. hanc causam assignans, sic inquit: *Et quamvis hac seruens dilectio elicitur à voluntate,*

dicunt.



dicitur tamen passiva, quia ad illam non excitat voluntas se ipsam, velut ad primam, sed immediate excitatur à Deo fortiter, &c. Et cap. 13. §. 3. de ijs, qui huiusmodi contemplatione afficiuntur, sermonem instruens sic habet: Similes namque sunt paruulo matrem amplectanti, vbera sugenti, qui plerumq; nihil videt, aut audit, aut saltem se videre, & audire non iudicat, experimentali solum delectatione, & latitè occupatus, par est affectualis cognitio Theologorum Mysticorum delitijs affluentium super dilectum suum, &c.

Eandem causam assignant, & approbant, pro vsu prædictarum locutionum Gerson tractatu de Dilucidatione Mysticæ Theologiæ, consideratione 11. Suarez tomo 2. de Religion. lib. 2. de oratione cap. 12. specialiter num. 18. ibi: Est ergo vitalis illa passio, vnde non est sine intellectu, vel voluntatis efficientia, denominatur autem potius passio, quam actio, quia principalis motor, ibi est Spiritus Sanctus, qui animam tuam agit per specialissimum auxilium internum, per dona sua, & non tantum per ordinariū modum operandi virtutibus accommodatum. Docent etiam Venerabilis ille vir Pater Balthasar Aluarez, vt in eius vita refert Pater Ludouicus de la Puente cap. 14. §. 1. noster Ioannes à Iesu Maria de Mystica Theolog. cap. 7. noster Thomas à IESV lib. 5. de contemplatione cap. 13. noster Hieronymus à Matre Dei in annotationibus ad cap. 6. libri Sanctæ Matris nostræ THERESIÆ, qui inscribitur Conceptus amoris diuini, quem super Cantic. scripsit. Pater Antonius Suequet de via vitæ æternæ lib. 3. cap. 16. de contemplatione. Arias in lib. de profectu spiritali tractatu 5. de oratione mentali cap. 19. Molina Cathuf. tractatu 2. de oratione cap. 7. Magister Ludouicus Legion. in annotatione marginali ad cap. 12. vitæ Sanctæ Matris nostræ THERESIÆ, noster Didacus à IESV, in annotationibus ad librum Mystici nostri Doctoris, discursu primo, phrasi secunda & quarta, Magister Basilius Legionensis in Defensorio iam citato, propositione tertia, Albarado tomo primo, artis bene viuendi libro secundo, capit. 39. num. 14. & plures alij.

Secunda vero ratio ob quam Venerabilis noster IOANNES, aliq; Doctores Mystici, necnon & Sancti Patres infra referendi, merito prædictis locutionibus vsi fuerit, est quia illud solum operari videtur anima, quod operatur cum difficultate, vel labore, & quia in sublimi hac contemplatione sine labore, & difficultate, sed potius cum summa suauitate & delectatione mens operatur: ideo merito tunc nihil agere dicitur, sed potius à Deo suauitatem illam, ac dulcedinem recipere & pati.

Sensum hunc declarauit D. Augustinus libr. de quantitate animæ cap. 33. ibi. Fieri potest vt hæc omnia simul agat anima, sed id solum sibi agere videtur, quod agit cum difficultate, aut agit cum timore, &c. Quod etiam optime explicuit noster Ioannes à IESV Maria c. 6. Mysticæ Theologiæ sic inquit. Ascendendum, non profus deficere potentiarum actus in ea caligine diuina, sed esse actus adeo tranquillos, & suaves, vt cū alijs incitatis actibus, quos paulo antea hæc potentia proferebant comparati, eandem proportionem habere videantur, quam elatus sermo habet, cum voce valde summissa, qua si quis vtatur iuxta cœnobiticam disciplinam, silentium dicitur obseruare, quæ sanè responsio capti facilis est, quippe tunc Deus animæ amantissimè blandiens, tam cœlesti suauitate eam ad intelligendum, & amandum permouet, vt ipsa non se agere, sed suauissimè duci, & quasi erumpentes vltro à potentij actus nō tam



B.  
Joannis  
à Cruce

Opera  
Mystica  
LXVI  
128

producere, quam pati videatur, & hæc fortasse est illa insignium Heroum passio, quam Hieroteus sustinebat: qui doctus fuisse asseritur non solum dicens, siue scire, verum & patiens diuina, & iuxta hunc dicendi modum responderi debet eas potentias diuinam caliginem ingressas, non ita silere, vt nihil omnino agant, sed intellectum altissima, & tranquillissima contemplatione, voluntatem suauissima fructione pasci, at hæc in vnione Mystica tam sedate tranquilleque fieri, vt potentia silere, hæc est tam suauis Dei intus agentis actione fieri videantur, ac si profusus nihil agerent, sed ab alio productos actus tantummodo recipere.

16. Eundem sensum declarauit noster Thomas à 1es v, lib. 5. de contemplatione capite 13. ibi: *Stabilendum est in hac Mystica, ac supereminentiſſima anima cum Deo vnione ueniri simul Dei altissimam cognitionem siue contemplationem, qua licet non ab omnibus, qui diuina patiuntur, sentiantur, tum propter vehementem amorem, & declarationem, qua illam supereminentem anima cum Deo vnionem, & amplexum comitantur, quibus ita anima intus absorbetur, & ab alijs abstrahitur operationibus, vt nulla ratione supra se ipsam, vel supra eas potentiarum actus valeat reflecti.* Iuxta quem etiam sensum prædictas locutiones explicat, & approbat Magister Basilius Legionensis in Defensorio cit. proposit. num. 16.

17. Quod autem in hac sublimi contemplatione, mens sine labore, sed cum magna delectatione operetur, docent D. Thomas 2. 2. quæst. 180. artic. 7. D. Augustinus lib. 12. de Genes. ad literam serm. 27. de verbis Domini, lib. de correctione, & gratia cap. 2. & lib. 10. confes. cap. 40. D. Hieronymus in regula Monastica cap. 26. Remedus tractatu de gradu violentæ charitatis, Gregorius lib. 24. moral. cap. 5. & homil. 14. in Ezech. D. Bonauent. itiner. 6. æternitatis, distinctione 1. Sancta Mater nostra THERESIA cap. 17. suæ vitæ, ibi: *In tam sublimi orationis gradu in quo consistit, intelligi hoc se sine vlla intellectu desatigatione facere, nisi quod hic meo iudicio vult cogitare, ut hereat, apud se considerans quam bene Dominus hortulani partes expleat, dum non vult in hoc laborem vllum subire, sed dumtaxat florum, iam redolere incipit: tum odore sese oblectat.* Mysticus noster Doctor lib. 2. Ascens. Mont. Carmel. cap. 14. ibi. *Quamotrem suam ac se in oratione constituerit (instar illius, qui aquam ad bibendum in promptu habet), suauissimè bibat absque labore: nec indiget amplius præteritarem considerationum, formarum, ac figurarum aquaductibus &c.* Et capit. 15. sequenti ibi: *Qua pacifica notitia obienta, non discunt, nec laborat iam potentis anima; tunc enim verius dici poterit, intelligentiam & suauitatem in ea quæ passiuè se habente fieri, seu produlsi, quam quod ipsamet aliquid operetur, sed solummodo istud in incumbit, vt attentam cum amore habeat ad Deum animam, &c.* Et citato cap. 14. id opinionis comparationibus explicuit, inquit, quod inter actus discursiuos, & actum huius quietis contemplationis: *Est idem discrimen quod est inter operantem & fructum operis iam perfecti; vel quod est inter via laborem & requiem, quæ in via termina reperitur, vel illud quod est inter cibos preparantem, vel iam preparatos edentem, & gustantem.* Taulerius cap. 21. instit. Gerson cap. 8. de Monte contemplationis, ac denique communiter coenones, qui de contemplatione differunt.

Hæc ergo de causa merito tunc anima nihil operari dicitur, quamuis reuera operationem naturalem, tam intellectu, quam voluntatis, ac valde eleuatam imaginem



voluptate, & delectatione eliciat, imo adhuc in communi nostro loquendi modo, cum aliquid sine labore, sed cum magna voluptate efficitur, dicere solemus, *Ego nihil ego hac in re.*

Tertia deinde ratio, propter quam Mysticus noster Doctor, alijque Sancti Patres, ac Doctores Mystici prædictis locutionibus vtuntur, est, quia in hac sublimi contemplatione mens supra suas operationes non reflectitur, nec intelligit se operari: quoties enim sine hac reflectione operamur, faciliè operationis nostræ obliuiscimur, imò, & videtur nobis nihil nos operari, vt docuit Phil. lib. 1. de memoria capite 1. & D. Thomas 3. part. quæst. 83. art. vltimo ad 5.

18.

Quod autem mens in hac sublimi contemplatione sine huiusmodi reflexione operetur, docet S. Mater nostra THERESIA cap. 16. suæ vitæ ibi. *Vult Dominus, ita hic hortulanum adiuuare, vt ipse quodammodo hortulanus sit, & quid quid faciendum est, faciat. Est quidam potentiarum animæ somnus, vt quæ nec penitus perduntur, nec, quid agant, intelligant, &c.* Et in lib. qui inscribitur, *Conceptus amoris Dei &c.* cap. 6 explicans illa verba Cant. 2. *introduxit me Rex in cellam vinariam, ordinauit in me charitatem,* sic inquit: *Verum quoque est, quod ne ad amandum quidem sese excitaram innemat. Sed obrutum somnum, ter felicem ebrietatem, quæ sponsum eo supplere agit, quod anima per se ipsa præstare non potest; dum scilicet mirabili quodammodo ordinat, vt omnibus potentijs mortuus aut dormitantibus, amor maneat viuus, & ipso met non intelligente quomodo operetur Dominus ordinet, vt tam mirabiliter operetur, vt cum ipso amoris Domino, Deo inquam, vnum quid factus sit &c.* Quod in eodem cap. sæpè repetit.

Id ipsum docet Venerabilis noster IOANNES citato cap. 14. lib. secundi Ascens. Montis Carm. ibi: *illud tamen alta mente hoc loco perpendendum est, notitiam hanc de qua loquimur, generalem, esse aliquando adeo subtilem, ac delicatam; (præsertim quando ipsa in se est purior, simplicior, perfectior, spiritualior & intimior) vt anima, quam occupat, minimè illam animaduertat, neque percipiat &c.* Quod in eodem cap. & alibi sæpè repetit, specialiter verò in lib. qui inscribitur, *Flamma amoris viuæ &c.* Cant. tertio, versiculo 3. §. 6. ibi: *Quod cum ita contigerit, vt nimium sentiat se anima in silentio & auditione collocari; amorosa etiam de qua locutus sum aduercentia simplici summa esse debet, absque sollicitudine seu reflexione aliqua: ita vt quasi obliuiscatur illius, vt tota auditioni inhiat: vt hæc ratione libera remaneat ad id, quod tunc ab ea requiritur.*

19.

Consonat citatus Bartholomæus à Martyribus c. 13. compendij spiritualis §. 3. ibi: *Similes sunt paruulo matrem amplexanti, vbera sugenti, qui plerumque nihil videt, aut audit, aut saltem se videre, & audire non iudicat.* Id ipsum docet Suarez tom. 2. de Religion. lib. 1. de oratione capite 4. numer. 7. & lib. 2. cap. 13. numero 24. ibi: *Cogitatio de ipso met Deo melius coniungitur cum ipso amore, quam cogitatio, vel cognitio ipsius amoris, nam hæc est cogitatio rei creatæ, quæ per se non conducit ad talom amorem, imò contingit, vt cum anima fertur in Deum per amorem, si occupatur circa se ipsam, & circa suos actus, quasi reflectendo supra illos, & cogitando quid agat, distrabatur, & tepescat in amore Dei, &c.*

20.

Idemque docent Basilius Legionensis, & noster Thomas à Iesv locis citatis, Aluarado tom. 1. lib. 2. cap. 43. & numer. 6. Magister Luisius Legionensis in Apologia pro libris S. Matris nostræ THERESIÆ, vbi eiusdem sanctæ locis id ipsum

21.



B.  
Joannis  
à Cruce

Opera  
mystica  
NVI  
.128

ipsum ostendit. Pro quo etiam facit illud, quod refertur de Sancto Abbate Isaac, quod scilicet sæpe perpendere solebat illam magni Antonij sententiam asserentis, non esse perfectam orationem illam, in qua Monachus suam cognoscit orationem.

Propter hunc ergo reflexionis defectum sæpè asserunt Doctores Mystici, & cum eis Venerabilis noster IOANNES, eum, qui hac perfecta contemplatione affectior, non operari, id est, nequaquam scire, aut aduertere se operari, suæque operationis obliuisci, imò illam prorsus ignorare, sibi que videri esse sine operatione, quod etiam sæpè in nobismetipsis, quoties sine hac reflexione operamur, experimur.

22.

Quarta tandem ratio, propter quam merito Mysticus noster Doctor, aliique Sancti Patres, & illustres Doctores prædictis locutionibus vti soere, est, quia in sublimi illa contemplatione, quamuis anima actum cognitionis, nec non, & amoris ad illum sublecuti verè eliciat, quia tamen per viam negationis, seu remotionis procedit, cognoscendo, scilicet, non *Quid Deus sit*, sed *quid non sit*, quæ est illa altissima caliginosa cognitio, de qua supra in Elucidatione secundæ propositionis differimus, quamque Diuus Dionysius, & alij Mystici Doctores præcipue sua dent, idè potius ignorare, & operationibus cognoscitiuis carere, quàm aliquid cognoscere dicuntur.

23.

Hac enim ratione D. Dionysius in lib. de Mystica Theologia cap. 1. sic Timotheum alloquitur: *Tu verò Timothee charissime intensissima concuendo spectaculo Mysticae exercitatione, & sensus lingue, & intellectuales operationes, & sensibilia, & intelligibilia omnia, & quæ non sunt, & quæ sunt omnia, ut illi iungaris, qui super omnem substantiam, omnemque substantiam est, ignotè pro viribus te ipsum intende, &c.* Vbi verba illa: *Lingue intellectuales operationes, nec non & illa, super omnem scientiam ignotè, perpendenda sunt, in quibus hæc operationum intellectualium carentia rigorosius, quàm in locutionibus Venerabilis nostri IOANNIS stabilitur, quod etiam in eodem c. 1. circa finem idem D. Dionysius repetit, sic inquit: Tum verò ipsa quoque visibilia, atque intellectualia contemplator interior, ingreditur ignorantie Mysticæ profecto caliginem, in qua omnia scientia, & cognitionis prædicta terminans, totus in ea sit, qui tactum penitus, visumque refugit, transcenditque omnia, perit autem ignoto scientia omnis, & cognitionis vacante, præstantiori modo coniunctus, & in quoque ipso, quod nihil cognoscit, supra sensum mentemque cognoscens, &c.* Quibus etiam locutionibus vtitur c. 7. de diuinis nominibus. sic Theologiam Mysticam describit: *Est igitur augustissima Dei scientia, quæ per ignorantem scitur in coniunctione illa, quæ per se sensum, quando mens omnia entia transfiliens, & se ipsam demum linquens, coniuncta fuerit lucidissimis radiis inde, atque illic inscrutabili sapientia profundo illustrata &c.*

24.

Eccè qualiter sæpè D. Dionysius ignorantem, carentiam cognitionis & scientiæ, derelictionem omnium intelligibiliù, in hac sublimi contemplatione statuit, non quodè, quia omnem actum cognoscitiuù ab intellectu elicitu excludere voluerit, sed in sensu iam dicto, quia scilicet tunc cognoscitur per remotionem, *quid Deus non sit*, nequaquam autem affirmatur, *quid positiue sit*, qui cognoscendi modus potius ignorantia, cognitionisque defectus, quàm cognitio merito appellatur.

Vnde iuxta hunc sensum interpretatur Diuus Thomas, D. Dionysium supra cit. cap. 7. de diuinis nominibus sic inquit: *Rursus autem est alia perfectissima Dei cognitio,*



per remotionem, scilicet quod cognoscimus Deum per ignorantiam, per quandam vnitionem ad diuinam supra naturam mentis, quando scilicet mens nostra recedens ab omnibus alijs, & postea etiam dimittens se ipsam vnitur supersplendentibus radijs Deitatis, in quantum scilicet cognoscit Deum esse non solum supra omnia, quæ sunt infra ipsam, sed etiam supra ipsam, & supra omnia, quæ ab ipsa comprehendi possunt, &c.

In quo etiam sensu adducta verba Dionysij ex fine capitis primi de Mystica Theologia explicat Ambrosius Florentinus Abbas, Generalis ordinis Camaldulita inquit: Tunc quando contemplator ad Mysticam Dei cognitionem adspirat creaturarum omnium, tum corporearum, tum incorporearum imagines relinquens, secretam quandam in nebulam abdit se, vbi mira est ignorantio: ibi enim amittit omnia scientia, cognitionisque admicula, hoc est, simulachra, quibus hominis nititur cognitio, iamque omni obstaculo expeditus totus voluntatem, siue affectum fit, hoc est, transformatur in eum, qui tangi, viderique nequit à viatoribus, & qui cum sit Dominus vniuersorum, nec se ipso alior esse queat, nullius est, nec sui quidem ipsius: modus autem transformationis hic est, vt Deo penitus per assertiones ignoto, scientie omnino, & cognitionis assertivæ vacatione, præstantiori modo, id est, per ablationem seu negationem cognoscens, affectu intimo coniungatur, & eo ipso, quod nihil asserendo, sed omnes expositiones auferendo, cognoscit altius multo Deum supra sensum mentemque, hoc est, mentis conceptum assertiuum cognoscit, &c.

In quo etiam sensu interpretatus est Sanctum Dionysium Dionysius Carthusianus in commentarijs capite 1. Mysticæ Theologiæ, & alibi sæpè, quod etiam optimè explicuit Suarez tom. 2. de Religion. lib. 2. de oratione cap. 12. numer. 20. ibi: Quocirca ignorantia Dei de qua loquitur Dionys. non est ignorantia priuationis, aut praua dispositionis, sed enim ignorantia Dei summa est imperfectio, per ignorantiam ergo intelligit quandam Dei cognitionem, per quam potius cognoscitur, quid Deus non sit, quam quid sit, & idè ignorantia esse dicitur, &c.

Quod confirmari potest ex illa reuelatione facta Sanctæ Matri nostræ THERESIÆ, vt ipsa refert in lib. suæ vitæ cap. 10. cum enim illa scire desideraret, quid in Mystica vnione intellectus operaretur, respondit ei Dominus, vt ipsa refert dicto capite suæ vitæ: Cum nequeat comprehendere hoc quod intelligit, est non intelligendo intelligere, &c. Hac ergo ratione optimo iure Mysticus noster Doctor, alijque Sancti Patres prædictis locutionibus supra in hac propositione relatis, quæ in hoc sensu verissimæ sunt, vsu fuere, de quo videri potest noster Thomas à Iesu lib. 5. de diuina contemplatione cap. 13. & hanc explicationem ipsemet Venerabilis noster IOANNES adhibuit lib. 3. Ascens. Mont. Carmeli capite 1. ibi: Cum autem verum sit, (vt est verissimum) debere animam potius cognoscere Deum per id, quod non est, quam per id quod est; vt ad illud pergere possit, nec statuum omnino est nullo admittere modo, sed abnegare quidquid ex omnibus suis apprehensionibus, siue naturalibus, siue supernaturalibus abnegari potest. Quam ob causam idem nunc cum memoria faciemus, ex proprijs naturalibus limitibus eam educendo, & supra seipsam (hoc est) super omnem distinctam notitiam possessionemque apprehensibilem, ad sublimem spem incomprehensibilis Dei, illam subleuando, &c.

Propter has ergo rationes, quarum quælibet, & multo magis omnes illæ simul sumptæ, de se sufficientissimæ sunt, meritò Mysticus noster Doctor prædictis locutionibus, quæ in hac propositione referuntur, vsus fuit, communem Sanctorum



B.  
Joannis  
à Cruce

Opera  
mystica  
NVI  
128

Patrum Doctorumque Mysticorum usum sequens, qui prædictis etiam locutionibus, imo & strictioribus, ac difficilioribus frequenter usi fuere, ut ex eorumdem Doctorum testimonijs, quæ iam subiungimus, manifestè constabit.

§. III.

*Plura Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum testimonia, in quibus eadem doctrina, & locutio continetur referuntur.*

28. **I**N primis igitur his locutionibus usus fuit Mysticæ Theologiæ princeps D. Dionysius locis supra num. 23. citatis ex cap. 1. de Mystica Theologia, & ex cap. 7. de diuin. nomin. quas locutiones cæteri Doctores Mystici approbantes ab eodem desumpterunt, vnde D. Bonauen. de itineribus æternitatis itiner. 5. dist. 6. sic inquit: *Cessant in ipsa caligine ab operatione cognitionis intellectus dicitur inoculatus à priuatione omni actus rationis, &c.* Quo etiam loquendi modo usus fuit de Mystica Theologia part. 4. & de litteraribus Ecclesiæ serm. 2. de ingressu ad sapientiam. Consonat Dionys. Carthuf. de Theologia Mystica cap. 2. ibi: *Non sufficit ista relinquere, nisi relinquatur omnia intelligibilia, operationesque propriae.* Consentit Hugo Victor. lib. 2. de anima cap. 20. ibi: *Omnia interior vi anima proprio viduatur officio, & Ricardus lib. 4. de contemplatione cap. 22. ibi: In medio nebula Moyses ingreditur, quando humana mēs ab illa diuini luminis immensitate absorpta summa sui obliuione sopitur.* Eodem modo loquitur Rusbroch. lib. 2. de ornat. spirituum nuptiarum cap. 71. ibi: *Vbi vero Deo occurrimus, tam ingens, & immensa illius claritas, & astus est, ut spiritus omnes sua actione destituantur, &c.* Et infra subiungit: *Cuncta virtutes nostræ actione vacant, &c.* Et cap. 73. subdit. *In nihilo autem ab actione omni deficit.*
29. Nec minus strictè locutus fuit Ioannes Taulerus cap. 12. instituit. sic inquit: *Ibi planè spiritus præ lumine absque luce, præ cognitione, absque cognitione, & præ amore, absque affectione efficitur, &c.* Et paulò inferius subiungit: *Hic iam internum quoddam, mutumque silentium fit, nec vllum hic verbum eloqui licet, sed nec intus, nec foris quidquam hinc operari permittitur, sed ipse spiritus patitur dulcem quandam insensibilem, & ineffabilem passionem, insuper miraculo miraculo lucidissime supersplendentis abyssalis Deitatis.*
- Consonat Bloisus cap. 12. spiritualis institutionis, ibi: *Hinc præ cognitione facta sine cognitione in solo amabili nudo simplici, & ignoto Deo quiescit, lux quippe diuina propter nimiam suam claritatem inaccessibilis est; vnde, & caligo appellatur.* Accedit citatus Bartholomæus à Martyribus supra relatus, ibi: *Non humana, sed diuina à amplexat est operatio.*
30. Vnde locutionem hanc, constituentem otium, quietem, & potentiarum suspensionem in contemplatione, præter Doctores, & Sanctos Patres recensitos habent D. Augustin. sermone 27. de verb. Domini, & lib. 19. de Ciuitate Dei cap. 2. & 19. D. Thomas 2. 2. quæst. 179. artic. 2. D. Bernardus sermon. 46. in Cant. citatus Dio. Bonaventura itinere 5. æternit. dist. 6. Gilbertus Abbas serm. 1. in Cant. Rosignolius de disciplina